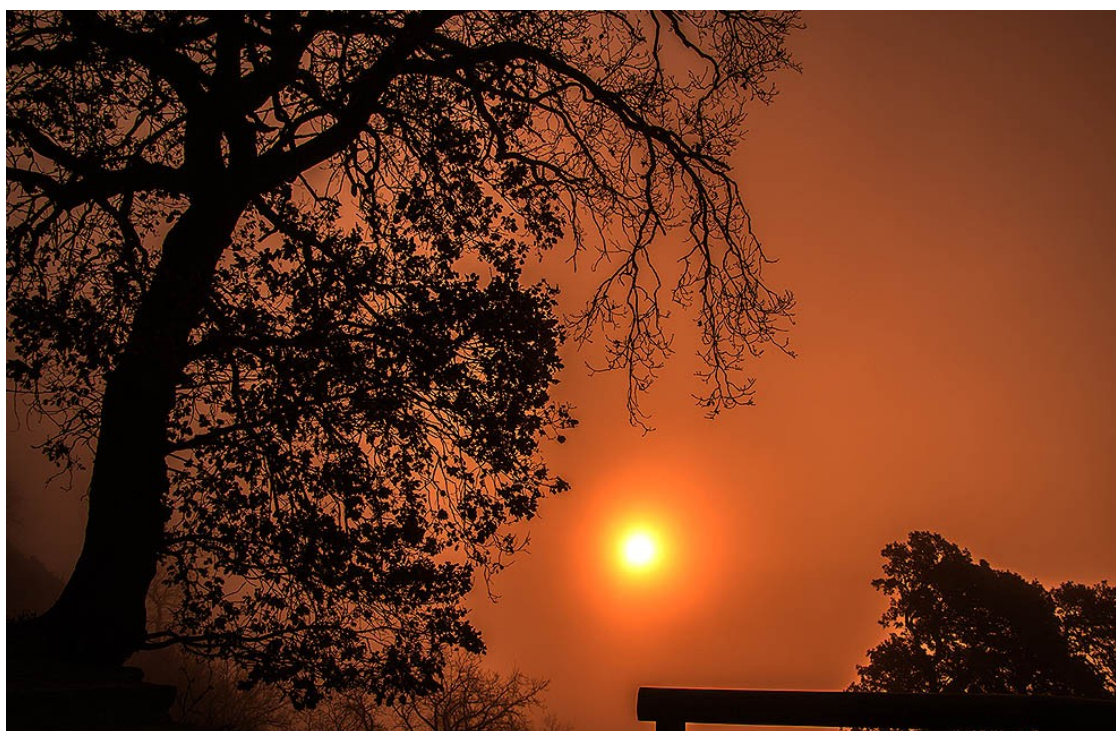

Els dies s'escurcen... cal canviar l'hora?

Si aquests dies ens dona la sensació que es fa de nit molt ràpidament, no ens enganya res, és cert

Aquests dies es fa de nit més ràpidament | Josep Maria Costa

A mesura que ens acostem a la tardor, els dies es fan més curts. A la nostra latitud, el Sol surt al matí més d'un minut més tard que el dia anterior, i, a la tarda, es pon més d'un minut abans. Per tant, entorn l'equinocci, el temps que el Sol està per damunt de l'horitzó es redueix tres minuts cada dia (<https://www.fomento.gob.es/salidapuestasol/2018/Barcelona-2018.txt>) ; més de pressa que qualsevol altra època de l'any.

L'equinocci és el moment en el dia és igual de llarg que la nit, excepte en els pols. I per això el seu nom (*aequinoctium*, d'*aequus nocte*). I això succeeix, perquè la posició de la Terra respecte del Sol permet que els seus raigs arribin de forma similar a tots els racons del planeta.

Com la Terra està inclinada els raigs del Sol arriben de forma obliqua. I aquest grau fa que siguin més curts (a l'estiu) o més llargs (a l'hivern). Succeeix alternativament a l'hemisferi nord i al sud. Ara bé, en dos moments de l'òrbita terrestre (l'any) coincideixen el paral·lel de declinació del Sol -que per nosaltres és l'eclíptica, la trajectòria que segueixen els astres del Sistema Solar- i l'equador celeste, quan els raigs arriben paral·lels.

L'equinocci no és un punt fix, sinó que es mou degut als moviments de la Terra. Podríem dir que és un instant particular. L'equinocci de tardor, quan la trajectòria de la Terra passi per l'anomenat punt Lliura (com s'han desplaçat les constel·lacions, ara succeeix en el domini de

Verge, podríem dir), enguany serà el dia 23 de setembre a les 3h 54min, hora oficial.

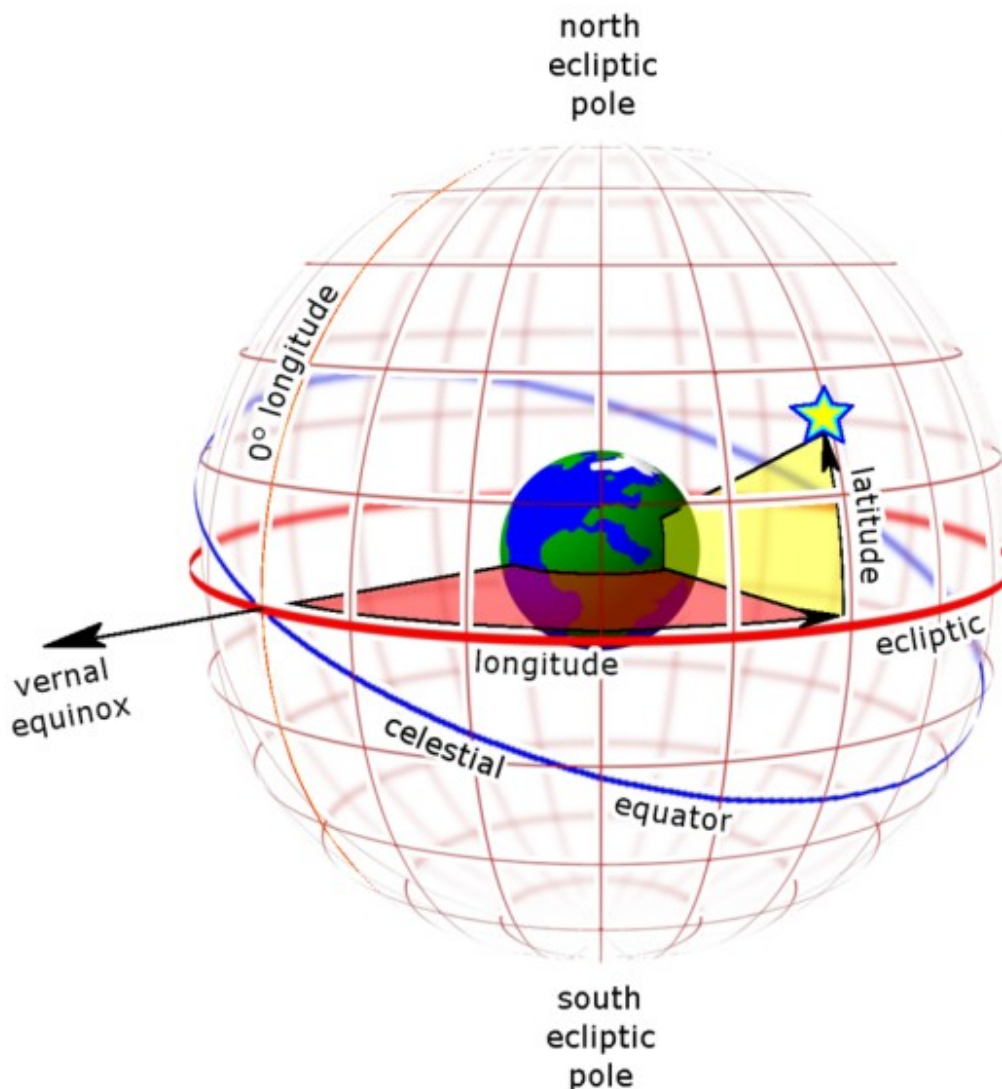

Diagrama de coordenades eclíptiques Foto: Wikimedia Commons

La tardor durarà vuitanta-nou dies i vint hores, i, en aquest període el dia serà cada dia un xic més curt que la nit, fins que al solstici s'inverteixi, el 21 de desembre a les 23:23h, quan comenci l'hivern. Aleshores, el dia anirà creixent fins a ser igual de llarg que la nit, a l'equinocci de primavera.

En els equinoccis el Sol surt exactament per l'est i es pon exactament per l'oest, per això nosaltres percebem que el sol sortirà en el punt mig des del solstici d'estiu (quan sortirà el màxim al nord), i el d'hivern (quan sortirà al punt més meridional). Per això serà el dia en què el Sol serà al zenit (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Zenit>), a 90°.

Quan el sol és sobre els tròpics, la relació de la Terra i el Sol és diferent. En el solstici d'estiu

de l'hemisferi nord, el zenit serà sobre el tròpic de càncer, i en el d'hivern, en el de capricorn, moments en què el creixement del dia o de la nit es farà més lentament que en aproximar-se a l'equinocci.

Els punts equinoccials i de solstici, dels canvis d'estació a la Terra varien dins un estret marge, sempre cau entre el 20 i el 23 de març, juny, setembre i desembre. Els valors més extrems del segle són en 2003, en què l'equinocci de tardor va ser el 23 de setembre a les 10h i 43 min; i el més avançat serà al 2096, quan la primavera entri el 19 de març a les 14h i 03 min. Potser ja no el veurem.

La Comissió Europea s'ha compromès a proposar d'eliminar el canvi d'hora a tota la UE; perquè més del 80% de gairebé cinc milions d'europaus hem votat que no es canviés més l'hora de l'hivern a l'estiu, en una enquesta (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5302_es.htm) no vinculant. I aquesta conciliació amb el fus horari que ens correspon i la fisiologia potser si la veiem, però no abans de les eleccions europees del maig. Cal esperar un any, com a mínim, si hem de veure suprimit el punt de malenconia que ens afegeix que, de sobte, el dia s'escurci una hora, al matí o al vespre.